

2003

jonge Maaskantprijs

Johan Anrys, Freek Persyn en Peter Swinnen
51N4E Space Producers

JURY

Jan Bruggemans

Sjoerd Cusveller

Rob Docter

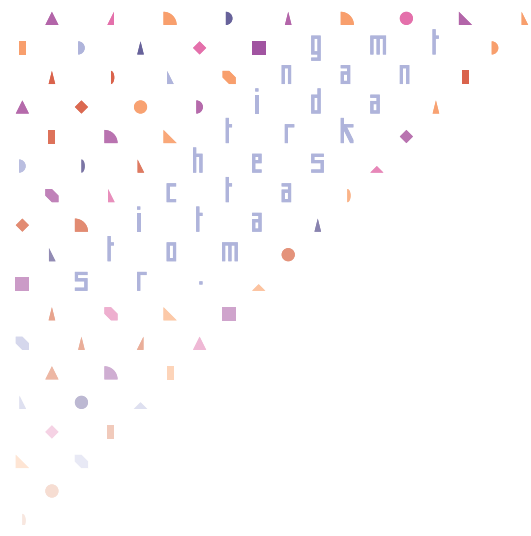
JURYRAPPORT

Binnen het Nederlands taalgebied barst het van het jong talent. Wie de literatuur doorneemt glanst het elan tegemoet. Er wordt meer dan ooit goed, mooi, vernieuwend en gedurfd gebouwd, waarbij eveneens meer dan ooit jonge ontwerpers kansen krijgen. Gedurende het afgelopen decennium is het aantal jonge bureaus dat zich onderscheidt door zijn benaderingswijze, bijzondere conceptuele kwaliteiten en/of gerealiseerd oeuvre enorm gegroeid. De architectuurdiscipline wordt in al zijn facetten door velen voorbeeldig beoefend. Er is een brede laag van interessante bureaus die het debat voeden en gaande houden.

De oogst aan interessante en vooral aan jonge architecten is bovendien nog nooit zo intensief gevolgd en aangemoedigd als de laatste jaren. De vele wijzen van erkenning van jong talent, zoals prijzen, publikaties en tentoonstellingen vormen een belangrijke stimulans en een vruchtbare voedingsbodem voor het architectuurklimaat, maar maken het werk van een jury die zoekt naar zich onderscheidend jong talent er niet eenvoudiger op, althans wanneer men niet al te zeer in herhaling wil vallen.

Bij nadere beschouwing van de meest in het oog springende jonge bureaus blijkt dat er op dit moment niet één is dat zich in zijn oeuvre zodanig onderscheidt dat dit naar het oordeel van de jury bekroning met de Rotterdam-Maaskantprijs voor Jonge Architecten wettigt. Er is een brede toplaag, maar er zijn weinig of geen pieken. De jury heeft daarom gezocht naar onderscheidende aspecten die niet in het oeuvre als zodanig, maar in de benaderingswijze of een specifieke invalshoek in de beroepsuitoefening gelegen zijn.

De jury heeft gezocht naar jong talent dat de ontwerpogave, hoe klein ook, resoluut en vernieuwend benadert, en projecten realiseert die getuigen van een uitzonderlijke visie en zeggingskracht. De kwaliteit van het ruimtelijk concept, een nieuwe lezing van de ruimtelijke context, een innovatieve programmatische benadering en het intelligent omgaan met de nieuwe materialen en technieken, waren criteria die voor de jury bij de definitieve keuze een rol hebben gespeeld. Een hoog creativiteitsgehalte en een verrassende, vernieuwende en eigenzinnige ontwerpovvatting en dito oeuvre gaven de uiteindelijke doorslag. De jury heeft zich daarbij breed georiënteerd, met behulp van literatuur, eigen kennis en gesprekken met derden.

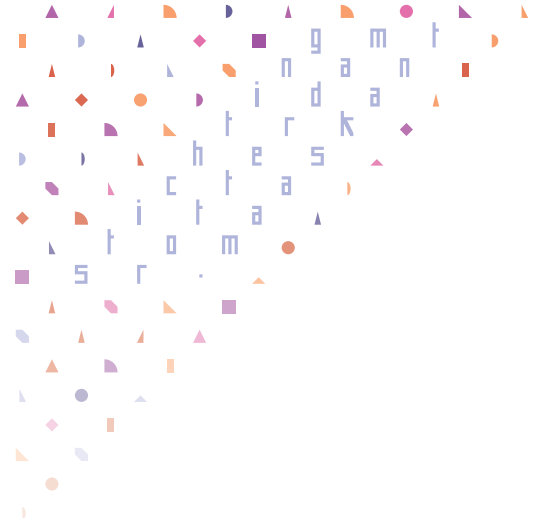

De jury is uitgegaan van de doelstelling van de Rotterdam-Maaskantprijs voor jonge architecten, namelijk het geven van een aanmoediging aan jong talent op basis van een veelbelovend oeuvre, hoe klein ook. Dat blijkt in het huidige architectonische klimaat op zichzelf geen selectief criterium. Daarnaast heeft de jury daarom gezocht naar personen die een brede opvatting hebben over hun architectuurpraktijk: niet alleen het ontwerpen van architectonische objecten, maar ook het breder inzetten van architectonische kennis en vaardigheden ten behoeve van maatschappelijke vraagstukken en het spelen van een actieve rol binnen het culturele debat en het onderwijs.

In voorafgaande juryrapporten werd reeds gewezen op de ontwikkeling waarbij pas afgestudeerde jonge architecten hun studies uitbreiden met een postacademisch programma of stage lopen bij belangrijke bureaus in binnen- en buitenland. Daarnaast wordt er in de huidige economische situatie steeds minder individueel gestart, maar ontstaan er steeds vaker groepspraktijken van beginnende jonge architecten.

Het in Brussel gevestigde groepsbureau 51N4E Space Producers, gestart in 2000 en bestaande uit Johan Anrys, Freek Persyn en Peter Swinnen, onderscheidt zich bij de hierboven genoemde criteria op bijzondere wijze en wordt op grond daarvan door de jury unaniem voorgedragen voor de Rotterdam-Maaskantprijs voor jonge architecten 2003.

Johan Anrys (1974) en Freek Persyn (1974) studeerden af aan het St. Lucas in Brussel en volgden een Erasmusjaar aan het University College in Dublin. Peter Swinnen (1972) studeerde eveneens af aan het St. Lucas in Brussel en volgde het postgraduate programma aan de Architectural Association in Londen. Hun studie en de internationale oriëntatie daarna brachten hen tot het gezamenlijke inzicht dat de wereld waarin ze terecht waren gekomen een specifieke persoonlijke strategie zou vergen om die naar hun hand te kunnen zetten. Ze besluiten resoluut te zoeken naar nieuwe invalshoeken, die de architectuur kan bevrijden uit haar door clichés verkrampte houding. Ze zoeken naar slimme vormen van meervoudig ruimtegebruik en nieuwe functioneel-ruimtelijke verbanden. Ook hun ideeën en inzichten bundelen ze succesvol tot een geheel dat meer is dan de som der delen. Ze kiezen een anonieme naamgeving voor hun samenwerkingsverband, verwijzend naar de coördinaten van Brussel, hun vestigingsplaats. Concepten als Wonen voor Gevorderden, Hypersociale Landschapswoningen en Domicilie Massive Hardcore Injection tonen de even frisse als trefzekere benadering waarmee 51N4E aan de wereld wil werken.

Opvallend is de ontspannen wijze waarop 51N4E op verschillende schaalniveaus werkt: van het kleinste, zoals Upgrade Zwembad, tot het stadsproject Lamot in Mechelen of het stadspark E.D.E.N. in Luxemburg. De projecten van 51N4E kennen een grote diversiteit aan context en programma. Ongeacht deze verscheidenheid is hun vernieuwend engagement constant. Steeds wordt de opdracht bevestigd en opnieuw geformuleerd, tot een concept gevonden is dat ruimte laat voor latere bijstelling en behalve voor de opdrachtgever ook voor de openbare ruimte een meerwaarde oplevert.

51N4E Space Producers stelt zich scherp, kritisch en actief op binnen het veelzijdige domein van de architectuur. Hun attitude is inspirerend, professioneel en consequent. De wijze waarop zij hun werk regelmatig verantwoorden in publikaties en lezingen zien zij als vorm van permanente kwaliteitszorg. Bijzondere waardering heeft de jury ook voor de emancipatie van het banale die uit het werk van 51N4E spreekt. Zij maken geen onderscheid tussen high-culture en low-culture, alles is culture. Het alledaagse, hoe onbeduidend ook, wordt niet zonder meer als gegeven aangenomen, maar vormt voortdurend een onderwerp van kritische beschouwing, analyse en ontwerp. Met de in de huidige conjunctuur toenemende rol van de particuliere sector en steeds verdere terugtrekking van de overheid bij ruimtelijke inrichtingsvraagstukken blijkt dat een progressieve en productieve stellingname.

Bewonderenswaardig is dat 51N4E op alle niveaus een hoge kwaliteit weet te realiseren, in weerwil van een weerbarstig architectuurklimaat in België, dat een veel minder stimulerende infrastructuur heeft dan Nederland. De jury hoopt dat de voordracht van 51N4E voor de Rotterdam-Maaskantprijs voor jonge architecten een eerste stap vormt op weg naar een meer internationale profilering van deze belangrijke prijs.